

Homilia de virginitate

ΟΜΙΛΙΑ ΠΕΡΙ ΠΑΡΘΕΝΙΑΣ.

1.1 Ἐκαστος ἡμῶν τὸ αὐτεξούσιον λαβὼν παρὰ τοῦ θεοῦ, ὡς ὁ ἅγιος Παῦλος φησιν ἐν τῇ πρώτῃ πρὸς Κορινθίους, ἐξουσίαν ἔχει ἕκαστος τοῦ ἰδίου θελήματος. 1.2 Καὶ ὅς μὲν κέκρικε τῇ ἑαυτοῦ καρδίᾳ τηρεῖν τὴν ἑαυτοῦ παρθένον, καλῶς ποιήσει, ὥστε καὶ ὁ γαμίζων, φησί, καλῶς ποιεῖ, καὶ ὁ μὴ γαμίζων, φησί, κρεῖσσον ποιεῖ. 1.3 Καὶ ἵνα λαμπρότερον εἶπω, ταῦτα γὰρ με ἐκίνησαν, τὸ καλὸν καὶ τὸ κρεῖσσον διηγήσασθαι οὐκ ὀκνήσω, μάλιστα τοῖς τῷ ἐπουρανίῳ καὶ πνευματικῷ ἔρωτι πρὸς θεὸν περουμένοις. 1.4 Καλὸν γὰρ ὁ σεμνὸς γάμος, ὡς ἀπὸ θεοῦ ἀρμοζόμενος· κρεῖσσον δὲ ἡ ἄχραντος παρθενία διὰ τὸ τοῦ καλοῦ κρεῖττον, οὐδ' ἕτερον δὲ ἑτέρου ἀλλότριον. 1.5 Ὡσπερ γὰρ ἐκ τῶν 1.5 φυτῶν οἱ καρποὶ εὐρίσκονται. ἀλλ' ὅμως ὁ γλυκὺς καρπὸς τὴν ἀξίνην ἀποστρέφει· ἡ δὲ ἀξίνη, φησὶν ὁ σωτὴρ ἡμῶν, πρὸς τὴν ρίζαν τῶν δένδρων κεῖται. 1.6 Πᾶν οὖν δένδρον, μὴ ποιοῦν καρπὸν καλόν, ἐκκόπτεται. 1.7 Παράβασιν γὰρ κατηγορεῖ ὁ Παῦλος τῆς γυναικὸς κατὰ τὴν πρῶτόπλαστον Ἔυαν, σωτηρίαν δὲ ἔσεσθαι ἐπαγγέλλεται διὰ τῆς τεκνογονίας. 1.8 Ἄλλ' οὐκ ἀσαφὲς κατέλιπε τὸ ῥῆμα· ἐὰν γὰρ, φησί, μείνωσιν ἐν πίστει καὶ ἀληθείᾳ καὶ ἀγάπῃ καὶ ἀγιασμῷ καὶ σωφροσύνῃ. 1.9 Ἐνθεν οὖν ἤδη φανερόν ὡς ἐὰν μὲν μείνωσιν· ἐὰν δὲ μὴ μείνωσιν, ἐν ἐγκλήματι παραβατικῷ ἔσσονται ὑπεύθυνοι.

2.10 Πειθέτω δὲ πατὴρ υἱὸν καὶ μήτηρ θυγατέρα ἀγνεύειν Χριστῷ· κοινὸν γὰρ τὸ γέννημα. 2.11 Εἰ δέ τις κολακεύειν οὐδὲ πείθειν θέλει τῇ εἰς θεὸν σπουδῇ, μὴ θαρρεῖν τοῦ κωλύειν τοὺς σπεύδοντας ἀγνεύειν, κἂν υἱὸς κἂν θυγάτηρ, κἂν δούλος ἢ δούλη τυγχάνῃ. 2.12 Τὴν γὰρ ποθοῦσαν ἀγνεύειν, μὴ σπεῦδε κωλύειν, ἵνα μὴ ἔχθραν τινὰ σπείρης μετὰ τοῦ ἀληθινοῦ Χριστοῦ νυμφίου. 2.13 Εἶτα, ἐὰν μὲν ἡ φύσις ἐκτίκτη ψυχὴν, μετὰ σώματος καθαρῶς ἐξανθοῦσαν πρὸς δόξαν Χριστοῦ, καὶ πρὸς αὐτὸν τρεπομένην, πατὴρ δὲ ἅμα μητρί κατὰ γῆν ἠλούμενος, μὴ συγκάμνων τῷ ἐξανθήσαντι τέκνῳ πρὸς δόξαν Χριστοῦ, ἀλλ' ὅμως τὸ τέκνον, τῷ καθαρῷ ἀέρι τῆς ἀγνεύσεως τρεφόμενον καὶ τῇ δρόσῳ τῆς ἀγαθῆς ἐπαγγελίας ποτιζόμενον, φανεῖ μετὰ ἀληθείας τῷ δεσπότη ἄφθορον καὶ καθαρὸν καὶ ἀμίαντον αὐτὸ μὲν ὑπὲρ τιμὴν δοξασθήσεται, ὅτι ἐξ ἀκανθῶν καὶ τριβόλων σταφυλὴ γεγένηται· οἱ φύσαντες δὲ ἀντὶ δόξης κατάκρισιν ἑαυτοῖς κομίζονται. 2.14 Διὰ τοῦτο οὖν θέλει σου ἡ θυγάτηρ Χριστῷ μένειν παρθένος. 2.15 Χαίρειν ὀφείλεις· μὴ εὐθὺς δὲ συγκατατίθεσθαι. 2.16 Μὴ τὰ ἀπὸ καρδίας, ἀλλὰ τὰ ἀπὸ χειλέων πρόφερε. 2.17 Μὴ τῷ φθόνῳ τηκόμενοι, ἀλλὰ τὴν πτώσιν φοβούμενοι, τοῦτο γὰρ ἐστὶ καθαρὸν μετὰ τῆς ἀρχῆς τὸ ζητούμενον· μὴ τὸν νυμφίον ἐπαισχυνόμενοι. 2.18 Εἶτα ἐὰν ἴδητε καλὰ τὰ ἴχνη, εὐτακτα τὰ κινήματα, αἰδέσιμον τὸ ὄμμα, τίς ἡ διάνοια, ποῖος ὁ πόθος ἢ ἀνθρώπι νος ἢ ἐπουράνιος, ποῖοι τόνοι τῆς νηστείας καὶ πάσης ἐν Χριστῷ εὐσεβείας, ἐὰν ἐπουράνιον ἴδης κινούμενον ἔρωτα ἄδολον, παντοίως θαλάμειτε λοιπὸν αὐτὴν τῷ παιδί κυρίου τοῦ θεοῦ, τῷ ἀσπίλῳ καὶ ἀμιάντῳ νυμφίῳ. 2.19 Τηρείτω λοιπὸν ὁ πατὴρ τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ.

2.20 Γενοῦ ἱερεὺς τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου. 2.21 Μηδὲν ἄφιε τῷ καθαρῷ ναῷ προσεγγίζεις φαῦλον· μή, ὅτι ἐγέννησας, καταφρόνει, ἀλλ' ὅτι παραθήκην δεσποτικὴν ἔχων, ἀμεριμνεῖν οὐκ ὀφείλεις. 2.22 Φοβοῦ σαυτόν, μὴ νυστάξης, ἵνα μὴ τὴν παραθήκην τοῦ ἐπουρανίου βασιλέως ἀπολέσης. 2.23 Μὴ ῥαθυμῆσης φυλάσσω, ἵνα μὴ ἀθυμῆσης ἀπολέσας· μὴ προσγελάσης, ἵνα μὴ προσκλαύσης. 2.24 Κἂν ἀλγῇ, κάλλιον δὲ διὰ Χριστὸν ἀλγεῖν. 2.25 Οὐδὲ γὰρ εἴ τις μὴ θλίβων τὸν παῖδα διδάξει τὰ

βέλτιστα, μὴ ὀργῆ κινούμενος, ἀλλὰ στοργῆ πατρικῆ καὶ φιλοτέκνω ἀπτόμενος. 2.26 Μὴ καταφρόνει, ὅτι ἔχεις, ἀλλὰ φυλάσσων φοβοῦ, ἵνα ἔχῃς. 2.27 Μὴ πάντα ἄνθρωπον εἰσάγαγε εἰς τὸν οἶκόν σου· πολλαὶ γὰρ αἱ ἔνεδραι τοῦ διαβόλου. 2.28 Μὴ παντὶ ἀνθρώπῳ ἐπιδείξῃς τὴν παραθήκην σου· ὁ φθόνος γὰρ πανταχοῦ. 2.29 Ἐκτενωῶς κώλυε τὴν πρὸς ἄνδρας ὁμιλίαν· ἐκ γὰρ τῆς ὁμιλίας ἐν τῇ Γενέσει ὁ πρωτόπλαστος μετὰ τῆς Ἑυας ἔπεσε.

2.30 Κἂν χρηστὴ ἦ ἡ ὁμιλία, ἀλλ' ὁ ἄχρηστος προσπαίξει. 2.31 Φρόνιμος γὰρ ἐστὶν ἐν κακίᾳ· οὐκ εὐθέως ἐπιφέρει τὰ φάρμακα, ἀλλὰ μέλιτι μίξας τὴν χολὴν λανθάνει. 2.32 Ὡσπερ γὰρ ἀπὸ χειλέων γυ ναικὸς πόρνης παγιδεύεται. τῷ αὐτῷ ἤδη καὶ ἀπὸ ἀνδρὸς ἀκολάστου οἱ λόγοι ἐν ἀρχῇ μέλιτος δίκην λιπαίνουσι φάρυγγα, τὰ δὲ τέλη χολῆς πικρότερον καὶ ἠκονημένον μᾶλλον μαχαίρας διστόμου <καὶ> δεινότερον. 2.33 Κἂν τὸ σχῆμα σεμνόν, κἂν οἱ λόγοι θεοφιλεῖς, μὴ ἐμπιστεύσης φοβούμενος· ἐκάτερα γὰρ ἄμφω τὰ μέρη τοῖς ἴσοις σπέρμασιν ἔφυσαν, καὶ ἀδύνατον ἐκριζῶσαι τὸ τῆς ἐπιθυμίας φυτόν, εἰ μὴ σώφρων λο γισμὸς τοῦτο σβέσει. 2.34 Μὴ προφάσει παννουχισμοῦ, ὡς ἐπὶ ἐκκλησίαν ἀπολύσας, ἀποστείλης αἰχμάλωτον. 2.35 Μηδὲ πάλιν λαμπαδεύουσα ἀγρυπνίας χάριν, σβέση τὴν λαμπάδα τῆς ἀγνείας. 2.36 Μηδὲ προφάσει συνόδων συληθεῖσα, ὑπὸ τῶν συνόδων συληθῆς, καὶ μείνης ἄσυνόδου τος τῶν ἀγίων. 2.37 Μηδέ τινων τελευτησάντων ἔνεκεν ἐξελθοῦσα, αὐτὴ εὐρεθῆ νεκρά. 2.38 Καὶ τὴν ἔσω κοίτην ἀκριβῶς πρόσεχε, πανταχοῦ γὰρ ὁ βάσκανος, γέλωτα δὲ καὶ θυμὸν καὶ ὀργὴν καὶ ὄρκον καὶ λόγον ἀργὸν καὶ τὰ λοιπὰ τῆς σαρκὸς πάθη. 2.39 Μὴ δ' ὄλως συγχώρει, ὅπως μηδεὶς μῶμος τῷ ἀμώμῳ προσγίνηται.

2.40 Ἐπιμελοῦ τῶν χλωρῶν, ἵνα ἄρης τὰ δράγματα. 2.41 Μάθε τί ἔχεις, ἵνα γνῶς καὶ φυλάσσειν ἀγιαστήριον θεῷ ναὸν Χριστοῦ, θυσιαστήριον καθαρὸν βασιλεῖ, πνεῦμα ἅγιον σεσαρκω μένον, μέλη καθαρὰ Χριστοῦ, νόμου φυλακτήριον, εὐαγγελίων μαθὴ τριαν, ἐκκλησίας θεοῦ σεμνολόγημα, παραβάσεως Ἑυας κατόρθωμα, ἐξορισμοῦ ἀνάκλησιν, διαλλαγὴν πρὸς ἀνθρώπους, νύμφην ἐπουρανίου βασιλέως, ἀρραβῶνα ζωῆς. 2.42 Αὕτη ἡ παραθήκη τοσαύτων παραθηκῶν αἰτίος ἐστὶ· μὴ οὖν ἀμελῶς πρόσεχε, ἵνα κοινωνὸς γενῆ τοῦ κατορθώματος. 2.43 Ὑποφώνει ἐκ τῶν θείων γραφῶν τό· κρεῖσσον ἀτεκνία μετὰ ἀρετῆς, καὶ τὸ τῇ ἀγίᾳ Μαρίᾳ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου· Χαῖρε, κεχαριτωμένη, ὁ κύριος μετὰ σοῦ. 2.44 Καὶ τὰ τούτων ἀδελφὰ ἀνθολογῶν ἐκ τῶν σπερμάτων καὶ ὠφελημάτων τῶν θείων γραφῶν, τὰ τὴν ἀγνείαν δοξολογοῦντα ἐντάλματα, στέφανον καθαρὸν λόγοις ἀγνείας συμπλέκων προστίθει, ἵνα ἐκεῖνα ποθοῦσα προθύμως ἐπιβαίνει εἰς τὸν ἄχραντον τοῦ Χριστοῦ νυμφῶνα, ταῖς φρονίμοις παρθένοις συντρέχουσα, ὅπως καὶ σὺ ὁ γεννήσας παστὸν βασιλείας τρυγῆσης, καὶ αὐτὴ ἀφθαρσίας στέφανον δέξεται. 3.45 Εἰ δὲ οὐ θέλει οὕτω μένειν, οὐδεὶς ἀναγκάζει, οὐδεὶς μέμφεται. 3.46 Μέμπεται δὲ ἑαυτήν, ὅταν οἱ πόνοι αὐτῇ παραστῶσι καὶ οἱ πρόσκαιροι*** διαφύγωσιν, ὅταν ὠδῖνες συνέλθωσιν, ὅταν ποιήσῃ κοπετὸν ὡς δρακόντων καὶ πένθος ὡς θυγατέρων σειρῆων. 3.47 Εἴλκυσε γὰρ ἐφ' ἑαυτῆς τὴν τοῦ κυρίου ἀπόφασιν, ἣν πρὸς τὴν Ἑυαν ἐλάλησεν ἐν τῇ Γενέσει· πληθύνων πληθυνῶ τοὺς πόρους σου καὶ τὰς ὠδῖνας σου, καὶ τό· ἐν λύπαις τέξῃ τέκνα. 3.48 Τὸ γὰρ χαῖρε κεχαριτωμένη παρέβλεψε. 3.49 Κἂν μετὰ χειρᾶς κρατῆ, ὄν προσέφυγε πρόσκαιρον ἄνδρα, μακρὰν ἀπ' αὐτῆς καὶ ἡ παρὰ τούτου βοήθεια γίνεται.

3.50 Μέμπεται ἑαυτήν, ὅταν ἡ θυγάτηρ ἀποθάνῃ καὶ ὁ υἱὸς νοσῆ, ὅταν τῷ προηγησαμένῳ πένθει αὐτῆς ἕτερον πένθος ἀπειλῆ καὶ τὸν στεναγμὸν αὐτῆς στεναγμὸς διαδέξῃται. 3.51 Μέμπεται ἑαυτήν, ὅταν ὁ ἀνὴρ ἀπόδημος καὶ αἱ λύπαι αὐτῆς ἐνδημῶσι, καὶ τὰ πρὸς τὰς χρεῖας μὴ παρῶσιν, ὅταν ὁ ἀνὴρ ἀποδημῶν βραδύνη καὶ αἱ λύπαι ἐνριζώσωσιν, ὅταν πολλὰς στρατάς σκοπεύσασα, κρουνηδὸν καταβῆ τὰ δάκρυα, ὅταν θάνατον τοῦ ποθουμένου αὐτῆς ἀνδρὸς ἄγγελος τοῦ θανάτου αὐτῆς

προλάβη, ὅταν πενθήφωτος καὶ λυσίκομος ἄλλην καὶ ἄλλην ὁδὸν τρέχη, κἄν τρυφερά, κἄν ἀνυπόδετος, κἄν ποταμοὶ συναντήσωσιν, ἢ σπουδὴ τοῦ πένθους ταῦτα παρορᾷ, ὅταν ἔλκουσα τοὺς βόστρυχας τύπτῃ τὸ ἑαυτῆς στήθος, ὅταν πλέξῃ δακτύλους καὶ περιθῆῃ τοῖς γόνασι καὶ πέσῃ εἰς τὸ ἔδαφος, ὅταν τὸ πνεῦμα αὐτῆς κλαιούσης διαλείψῃ καὶ τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν διανοιγῆ, ὅταν τὴν ἡμέραν ἀράσῃται καὶ τὴν κόριν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μετρήσῃ, ὅταν τὴν στεφθεῖσαν κεφαλὴν αὐτῆς τοῖς ἀκροδρύοις καὶ τοῖς κρίνοις ῥανθεῖσαν, τῇ ἐκ τῆς ἐστίας τέφρα μολύνασα καταπάσῃ. 3.52 Καὶ μέμψεται ἑαυτήν, ὅταν τὴν νυμφικὴν στολὴν πενήθηρης διαδέξῃται. 3.53 Καὶ τάχα τῷ πένθει αὐτῆς δευτέρον πένθος μνηστευθήσεται, δευτερογαμίας χάριν. 3.54 Κἄν τοῦτο παρέλθῃ, ἀρκέσει αὐτῇ καὶ περισσεύσει τὸ θολερὸν καὶ πολυστένακτον τῆς χηρείας πνεῦμα. 3.55 Εἶτα πάντα τελέσσασα ἢ ἀθλία, μᾶλλον δὲ προπάντων τελεσθεῖσα, ἀπέρχεται τοῦ τῆδε βίου πολυωδύνου ὄντος. 3.56 Κάκεῖ αὐτῇ συναντήσουσι τάχα ἄλλαι ὁδύναι καὶ δεύτεροι στεναγμοί· ὅταν ἴδῃ παρθένους ἀγίας ἐνδεδυμένας ἐνδύματα ἀφθαρσίας, κρατοῦσας μετὰ χεῖρας τὸ ψαλτήριον ἐν ταῖς καρδίαις ἐγγεγραμμένον, τὸν ἐπινίκιον ὕμνον ἀδούσας τῆς παρθενίας, στέμματα τοῖς κροτάφοις ἀφθαρσίας φορούσας, ἀνθ' ὧν κατέλιπον τὸν ὧδε ἀνθρώπινον στεναγμὸν, ἔμπροσθεν τοῦ Χριστοῦ χορεύουσαι ὑπὸ ἀγγέλων ἐν εὐφροσύνῃ τέρψιν γινομένην. 3.57 Ὅταν Χριστὸς ὁ νυμφίος τὴν στοργὴν ἐνδείξῃται, ὅταν στεναγμῶ στενάξῃ, τότε πάλιν μέμψεται ἑαυτήν, τότε πολλὰ μεταμεληθήσεται καὶ ἀνωφελὴς ἢ μετάνοια αὐτῆς ἔσται. 4.58 Ἀλλὰ μὴ μόνον τὸ τῶν θηλείων γένος πειθέτωσαν ἀγνεύειν, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄνδρες μὴ ῥαθυμείωσαν πείθεσθαι πρὸς τὸ ἀγιάζειν τὰ ἑαυτῶν σώματα, οὕτως ἐκ τῶν θείων γραφῶν παραψάλλοντες τό· Μακάριος ἀνὴρ οὗ ἔστι τὸ ὄνομα κυρίου ἐλπὶς αὐτοῦ, καὶ τό· Μακάριοι οἱ ἄμωμοι, καὶ τό· Ὁ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ κυρίου, καὶ τό· Μακάριοι οἱ ἐγκρατεῖς, ὅτι αὐτοῖς λαλήσει ὁ θεός, καὶ ὅτι· ἡ φθορὰ οὐ κληρονομήσει τὴν ἀφθαρσίαν, καὶ ὅτι· ὁ σπεῖρων εἰς τὸ πνεῦμα θερίσει ζωὴν αἰώνιον, καὶ ὅτι· οἱ ἐν σαρκὶ ὄντες θεῶ ἀρέσαι οὐ δύναται, καὶ ὅτι· εὐσχημον καὶ ὅτι· εὐπάρεδρον τῷ κυρίῳ ἀπερισπᾶστος, καὶ ὅτι· καλὸν τὸ οὕτως εἶναι ἀνθρώπῳ, καὶ τὸ τῷ προφήτῃ Ἰερεμίᾳ ὑπὸ τοῦ κυρίου λεχθέν, ὅτι· μὴ λάβῃς γυναῖκα καὶ οὐ γεννηθήσεται σοι υἱὸς οὐδὲ θυγάτηρ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, καὶ τὸ ἐν τῷ προφήτῃ Ἡσαΐᾳ λεχθέν ὑπὸ κυρίου λέγοντος, ὅτι· μὴ λεγέτω ὁ εὐνοῦχος, ὅτι ἐγὼ εἰμι ξύλον ξηρόν. Τάδε γάρ, φησι, λέγει κύριος τοῖς εὐνοῦχοις· ὅσοι ἐὰν ἐκλέξωνται ἢ ἐγὼ θέλω εἰς τὸ διαφυλάσσειν τὰς χεῖρας ἑαυτῶν μὴ ποιεῖν ἄδικον, καὶ μὴ ἐνθυμηθῶσι κατὰ τοῦ κυρίου πονηρά, καὶ δώσω, φησὶν, αὐτοῖς ἐν τῷ οἴκῳ μου τόπον ὄνομαστόν καὶ ἐν τῷ τειχισμῷ κρεῖσσον υἱῶν καὶ θυγατέρων, ταῦτα καὶ τὰ ἐν τοῖς εὐαγγελίοις ὑπ' αὐτοῦ πάλιν τοῦ κυρίου βοώμενα, ὅτι· εἰσὶν εὐνοῦχοι οἵτινες εὐνοῦ χισαν ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. 4.59 Τὸ πλεῖον γοῦν ἐκ τῶν ἀγίων γραφῶν στηριζέσθω τοῦ νέου παιδὸς ἢ ψυχῆ.

4.60 Εἰ δὲ καὶ τὰς τοῦ γάμου κακοπαθείας διηγούμενοι πρὸς αὐτοὺς πρὸς ἀποτροπὴν τῶν τῆς σαρκὸς παθῶν, οὕτω τὸν πρόσκαιρον καὶ μαινόμενον καὶ ὡσεὶ ἄνθος χόρτου παρερχόμενον τῆς σαρκὸς πόθον τῷ ἔπουρανίῳ πόθῳ καταπαλαίσαντας ἀποσβέσουσι τὸ τῆς γλυκύτητος πικρόν, σώφρονοι λογισμῶν νικήσαντες. 5.61 Οὕτως οὖν παρομιλείτω πατὴρ υἱῷ ὡς ἐκμαλάσσωσιν τοῦ νέου τὴν ἀκμὴν· εἶτα ἐὰν ἴδῃς ἀρραγῆ τὴν πίστιν αὐτοῦ, μηδὲν κεκλονημένον ἢ μαλθακὸν ἢ τῇ σαρκὶ ἀτάκτως ἐν ἀσελγείᾳ ἐπανθοῦν τὸ σχῆμα, ἀλλ' ἐνεργοῦσαν τῷ θεῷ φόβῳ τὴν πίστιν, μιμῆσαι τὸν πατριάρχην, γενοῦ νέος Ἀβραάμ τὸν νέον προσφέρων Ἰσαάκ· ἄφες τὴν ὄνον καὶ τὰ παιδάκια, τουτέστι τοῦ κόσμου τούτου τὴν πρόσκαιρον ἐργασίαν, ἐπίθες δὲ αὐτῷ τὰ ξύλα, τουτέστι τὸν σταυρόν. 5.62 Κατὰ τὴν εἰκόνα

ἐκείνην, ἄγε καὶ σὺ αὐτὸς τὸν σεαυτοῦ νέον Ἰσαὰκ εἰς τὸ ὄρος, θυσίαν ζῶσαν ζῶντι θεῷ προσάγων, ἵνα γένη καὶ σὺ ἱερεὺς τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου, προσάγων αἶνον τῷ θεῷ· τοσαύταις γὰρ θυσίαις εὐαρε στεΐται ὁ θεός, τοιοῦτοι ἱερεῖς θεὸν θεραπεύουσι. 5.63 Κἂν συμποδίσῃς, κἂν μὴ δῶς τροφήν ἔχειν ἐν προχείρῳ, πρὸς τὸ μὴ παχυνθεῖσαν αὐτοῦ τὴν σάρκα ἀπολακτίσαι, ἵνα μὴ ἐκ τῆς περιττῆς τροφῆς καὶ ποτοῦ, φθοριμαίων ὄντων, ἰσχὺν σώματος καὶ οὐ ψυχῆς τραφεῖς, προσκιρτήσας ἀπολακτίσῃ καὶ μὴ ὑποδέξῃται τὰ τοῦ σταυροῦ ξύλα, ἢ μήποτε σκορπίσῃ τὸ θυσιαστήριον, ἵνα ἔχῃς καὶ μετ' ἐλπίδος ἐτέρας ἐλπίδας, ἵνα ἦς καὶ πατήρ καὶ ἱερεὺς τοῦ ὑψίστου· κἂν εὐχὰς προσ φέρητε περὶ αὐτοῦ, δείξεις τὸ φίλτρον. 5.64 Τοῦτο γὰρ ἐποίει ὁ τοῦ θεοῦ θεράπων Ἰώβ, ὃν ἀκούεις περὶ ἐνθυμήσεως τῶν υἱῶν αὐτοῦ μόσχον σφα γιάζοντα κατ' ἐνιαυτὸν, μήποτε οἱ υἱοί μου, λέγων, κακὰ ἐνε νόησαν πρὸς τὸν θεόν. 5.65 Κἂν ἡ μήτηρ ποιῇ χιτῶνας τῷ υἱῷ, μηδὲν ἀγανακτεῖτω· ἐποίει γὰρ τῷ ἀγίῳ Σαμουὴλ κατ' ἐνιαυτὸν διπλοῖδας ὡς υἱῷ ἢ Ἄννα ὑπηρετοῦ μένη τῷ θεῷ, ὡς ἐν τῇ πρώτῃ τῶν Βασιλέων γέγραπται. 5.66 Καὶ πάντως οὐ καμεῖ ὁ βασιλεὺς μὴ ἀντιτιμῆσαι τοὺς τιμήσαντας τοὺς ἐκείνου στρατιώτας. 6.67 Ὅτι δὲ καὶ οἱ γονεῖς θησαυρίζουσι τοῖς τέκνοις, ὁ Παῦλος ἐδίδαξε. 6.68 Τίς ὁ θησαυρός; τὸ ἐκθρέψαι αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ νοθεσίᾳ κυρίου. 6.69 Οὕτως γὰρ ὄντως ὁ θησαυρὸς ὁ ἀγαθὸς καὶ ἴδιος τῷ κεκτημένῳ, ὃ κλέπτῃς οὐκ ἐγγίζει, οὔτε σὴς διαφθείρει, οὔτε πρόσκαιρος τοῦ κόσμου πλοῦτος, λέσχη ἀνθρώποις καὶ ἀσχολία καὶ πόλεμος.

6.70 Πολλάκις γὰρ ὁ κεκτημένος καὶ τὸ ζῆν δι' αὐτοῦ προσαπώλεσεν, ὡς πολλάκις καὶ ἀκοῆ ἐδεξάμεθα καὶ ὄψει τὸ ἔργον παρελάβομεν ταῦτα οὕτως ἔχειν. 6.71 Οὕτως οὖν καὶ οἱ γονεῖς τοῖς ἑαυτῶν τέκνοις θησαυρίζετωσαν, τὰ φιλά θεῷ ἐφοδιάζοντες. 6.72 Κἂν ἄλλος τις τοῦτο ποιεῖν διὰ θεὸν σπουδάξῃ μόνον εἰς ὄνομα μαθητοῦ, κἂν ψυχροῦ ὕδατος ποτήριον ἀρυσάμενός τις καὶ ἐναντλήσας τῷ μαθητῇ τοῦ Χριστοῦ παράσχοιτο, θείας βασιλείας ἔσται κληρονόμος. 6.73 Σπευδέτωσαν οὖν πάντες οἱ φιλόχριστοι πορίζειν τὰ χρήσιμα. 6.74 Χρησιμώτερον δὲ σωτηρίας ψυχῆς μηδὲν νομιζέσθω παρὰ τῶν εὐφρονούντων. 6.75 Πολλὰ δὲ ἐστὶ τὰ τὴν σωτηρίαν τῇ ψυχῇ περιποιούμενα, καὶ γὰρ ἕως δύο λεπτῶν καὶ ἕως λόγου ἀγαθοῦ ὑπὲρ δόμα τυγχάνοντος. 6.76 Αὕτη γὰρ ἢ ἀπὸ ἀληθινῆς διανοίας ἄδολος προαίρεσις προσδεκτέα τῷ φιλάνθρωπῳ θεῷ ἢ θυσιῶν αἶμα. 6.77 Πολλάκις γὰρ κατήχησεν ἡμῖν τὸ μαρτυρηθὲν ὑπὸ τοῦ πανσόφου θεοῦ τῷ Δαυὶδ ἐν πρώτοις διὰ τοῦ ἀγίου Σαμουὴλ, ὅτι ἄνθρωποι εἰς πρόσωπον, ὁ δὲ θεὸς ἐν καρδίαις, μάλιστα ταῖς τελείου πόθου ἐπουρανοῦ πτερῶ μετεωριζομέναις. 7.78 Ἐρχέσθωσαν οὖν παρθένοι· χρεῖα γὰρ αὐτῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ, ἀλλὰ φρονίμων χρεῖα. 7.79 Οὐ γὰρ ἀδίκως ἐξέκλεισεν, ἄς ἀκούεις παρθένους, ἀλλ' ἐλαίου αὐταῖς οὐχ ὑπάρχοντος διὰ τὴν ἑαυτῶν ἀμέλειαν, τὸ καλὸν εἰσελθεῖν ἀσπάσασθαι οὐ δεδύνηνται, οὐδὲ τὸ κρεῖττον ἐν τῷ γρηγορεῖν ἐσπούδασαν· καὶ διὰ τοῦτο νύμφαι οὐκ ἤκουσαν, καὶ εἰς ἄφθαρτον νυμφῶνα οὐκ ἔφθασαν καὶ παστὸν αὐτῶν οὐκ ἐξέτειναν, καὶ διὰ τοῦτο βασιλείας οὐρανῶν στέφανον οὐκ ἐδέξαντο, καὶ τῷ ἀθανάτῳ νυμφίῳ οὐχ ὠμίλησαν· πρὸς αὐτὸν γὰρ οὐκ ἔφθασαν.

7.80 Διὰ τοῦτο εἶπε· φρονίμων χρεῖα. 7.81 Εἰ παρθενεύεις Χριστῷ, μὴ ὡς θέλεις σύ, ἀλλ' ὡς θέλει ὁ παρθενευόμενος. 7.82 Μὴ τὰ ἴσα θέλε τοῖς τὰ κόσμου φρονοῦσι. 7.83 Πῶς γὰρ ὁ νεκρῶσας τὰ ἐπὶ γῆς μέλη ὄντα τῆς ἀμαρτίας ἔσται [τὰ] τῶν μὴ εἰζάντων τῇ ἀληθείᾳ; 7.84 Τί ζητεῖς ὁ σταυρωθεὶς τῷ κόσμῳ μετὰ τῶν κατὰ κόσμον καὶ ἐν κόσμῳ φιληδονούντων; 7.85 Οὐδεὶς, φησι, στρατευόμενος ἐμπλέκεται ταῖς τοῦ βίου πραγματείαις, ἵνα τῷ στρατολογήσαντι ἀρέσῃ, καὶ οὐδεὶς στεφανοῦται, ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ. 7.86 Τῷ Χριστῷ συνετάφης ἐν τῷ βαπτίσματι· τί ὡς ζῶν ἐν κόσμῳ δογματίζεις; 7.87 Διέβης τὸν Ἰορδάνην· μὴ στρεφοῦ εἰς Αἴγυπτον.

7.88 Τουτέστιν ἐξήλθες ἐκ τοῦ κόσμου τῷ φρονήματι· μὴ πάλιν τοῖς γηΐνοις σκοτίζε τὸ φθάσαν εἰς οὐρανὸν φωτισθῆναι σὸν φρόνημα. 7.89 Μὴ τὸ σχῆμα Ἱερουσαλήμ, οἱ δὲ τρόποι Αἰγύπτιοι.

7.90 Βλέπε μὴ δορᾶ προβάτων τὸν ἔνδον λύκον σκεπάζης, μηδὲ ἄνθεσι ρόας τὸν τρίβολον στέφης. 7.91 Αἴρεται τὸ ἔνδυμα, ζητεῖται ὁ τοῦ προβάτου τρόπος. 7.92 Πίπτει τὰ φύλλα, ζητεῖται ὁ βότρυς. 7.93 Ἀπορρεῖ τὰ ἔξωθεν ἄνθη, φαίνεται ὁ τρόπος· τοῦ γὰρ τριβόλου ἡ φύσις ἑαυτὴν δηλοῖ. 7.94 Οὕτω τῶν παρθένων, οὐ τοῦ σώματος, χρειαί, ἀλλὰ τῶν ἀδόλων τρόπων χρειαί. 7.95 Οὕτω τὸν γεωργὸν οὐ τὰ φύλλα τρέφει, ἀλλ' ὁ καρπὸς εὐφραίνει. 7.96 Οὕτω μοι νόει καὶ ἐπὶ πάντων· οὐ γὰρ ταῦτα δεῖ λεπτῶς διαλέγεσθαι. 7.97 Τῶν γὰρ σοφῶν αἱ διάνοιαι τῷ νῷ προσπηδῶσαι ἄχθος ἡγοῦνται τὴν λεπτότητα τῶν λόγων. 7.98 Μηδὲν οὖν σχῆμα γενέσθαι παρακαλῶ, ἀλλὰ τὸ ἔργον τοῦ σχήματος προηγείσθω, ἵνα μὴ ἄλλως τῶν ἔργων εὐσημονούντων τινὲς ἡμῖν ἀσχήμονες τῶν ἔργων εὐρεθεῖεν. 8.99 Πολλάκις οὖν καὶ θυγατρὸς ποθοῦσης σπεύδειν τὰ κρείττονα, μήτηρ κηδομένη τῶν νέων ἢ κάλλιει προσκαίρω τῷ νομιζομένῳ πλανωμένη, τάχα δὲ καὶ φθόνῳ τηκομένη, σπεύδει ποιῆσαι τὴν θυγατέρα τέκνον τοῦ αἰῶνος τούτου καὶ οὐ θεῶν νυμφευθῆναι. 8.100 Ἄλλ' ἐνεδρεύει πᾶν ὃ τι νομιζόμενον δεινόν· ἀλλὰ μὴ ἀποδειλιάσης, ὃ τέκνον· ἄνω τὸ ὄμμα ὅπου ὁ ποθούμενος· τήρει τὰ ἴχνη τῆς προλαβούσης ἐκείνης, ἧς ἀκούεις Θέκλης.

8.101 Εἰ καὶ παρεκβατικὸν τὸ λεγόμενον· κἂν Θεόκλεια ταρασσηται, κἂν Θάμυρις πενθῇ, κἂν Ἀλέξανδρος διαδέχηται, κἂν ὁ δικαστὴς ἀπειλῇ, μὴ σβεννύσθω τὸ φίλτρον. 8.102 Τοῖς γὰρ νέοις ὠφέλιμον τὸ πρὸς Ἰησοῦν Χριστὸν ἀνασταυροῦσθαι. 8.103 Τίς χωρίσει τοὺς αὐτὸν ἐρωμένους ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ; 8.104 Οὐ θλίψις, οὐ στενοχωρία, οὐ δίκασται, οὐ ρήτορες, οὐ ξίφος, οὔτε τις ἕτερα κτίσις δυνήσεται χωρίσαι ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ. 8.105 Ἀλλὰ κἂν ἔρημος γένη γονέων, ἀλλ' οὐκ ἔρημος θεοῦ. 8.106 Κἂν ἐπιλάθῃ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου, ἀλλ' ἐπιθυμήσει ὁ βασιλεὺς τοῦ κάλλους σου. 8.107 Δεῦρο δὴ οὖν, κἂν πολύολβος, κἂν δύσοπτος, κἂν πένης ὑπάρχης, κἂν χερνήτης. 8.108 Θάρσει, ἐλθέ· ὁ γὰρ νυμφίος Ἰησοῦς Χριστὸς οὐ τοῦ μαραινομένου κάλλους ἐράσκεται, οὐδὲ τὴν πενίαν ἀποστρέφεται. 8.109 Μικρὸν γὰρ καὶ μέγαν ἢ αὐτὴ χάρις προσκαλεῖται, ἀλλὰ τὰς προαιρέσεις δοκιμάζει, καὶ οὕτως ἀποδέχεται τοὺς σώφρονι λογισμῶν καθοπλισμένους τὴν ἀρετὴν. 8.110 Ταῦτα δὲ καὶ ἐπὶ υἱοῦ σπεύδοντος παραστῆσαι τὸ σῶμα· ὁ πατὴρ ἔχθραν ἐγείρει πρὸς τὸν ἴδιον παῖδα, μὴ δυνάμενος γνῶναι τὸ κατόρθωμα τὸ τοιοῦτον. 8.111 Μωρίαν ἡγεῖται, κατὰ τὸ θεῖον γράμμα, τὸ σοφὸν παρὰ θεῶν. 8.112 Ἀλλὰ μὴ ὀκλάσης, ὃ νεανίσκε, μὴ προτιμήσης θνητὸν πατέρα ἢ μητέρα ἢ ἕτερόν τινα. 8.113 Ἀξίους ἑαυτοῦ ἀπεφήνατο, ὡς ἐν τῷ εὐαγγελίῳ γέγραπται, οὐς φωνήσας Ἰησοῦς ἄφες τὸ πλοῖον, ἄφες τὸν πατέρα καὶ τὰ δίκτυα εἰς ἄγραν, κἂν ἐλπίδες τοῦ βίου πολλάι, κἂν Ζεβεδαῖος ταρασσηται. 8.114 Μηδὲν ὅλως θεοῦ προτιμήσης, μᾶλλον δὲ τῆς ἑαυτοῦ σωτηρίας, ἵνα ἦς καὶ μετὰ Ἰωάννου, ὁμόθρονον αὐτοῦ ἀξίαν φορῶν. 8.115 Οὕτω γὰρ ἐπηγγείλατο ὁ θεὸς τοὺς καταλείψαντας πατέρα ἢ μητέρα ἢ ἀδελφούς ἢ ἀγρούς ἢ οἰκίας ἐπὶ δεκαδύο θρόνους καθίσεσθαι ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. 9.116 Ταῦτα εἶπε πρὸς παρθένους, ταῦτα εἶπε πρὸς τοὺς ἀκούοντας· τοὺς γὰρ πάντας αὐτὸς συνέκλεισε, καὶ οἱ πάντες εἰς αὐτὸν ἵνα συν τρέχωσιν. 9.117 Οὐ μόνον δὲ [ἐν] τοῖς παρθενεύουσι ταῦτα ἐνετείλατο, ἀλλὰ καί· ὅστις ἀφήκε γυναῖκα καὶ τέκνα καὶ τὰ λοιπά, πολυπλασίονα καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει. 9.118 Οὐ χωρίζων εἶπεν, ἀλλὰ τοὺς ἔχοντας, ἵνα μὴ ὡς ἔχοντες ὥσι διὰ τὸν καιρὸν συνεσταλμένον εἶναι, οὐ τὴν δέσιν λύων, ἀλλὰ τὴν σωφροσύνην σπεύρων, ἵνα τὴν ἀκρασίαν πνίξῃ. 9.119 Καὶ ἐπεὶ τὰ στίγματα τοῦ

Χριστοῦ <οὐ> βαστάζομεν καὶ τὰς λύσεις οὐκ ἀποστρεφόμεθα, πλὴν τῷ λόγῳ, τάχα εἰκῆ τινες ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ συναγόμεθα.

9.1 Καὶ τοῦτο οὐκ ἀφήσω ἀμάρτυρον. 9.121 Φέρε, ἀπὸ τοῦ εὐαγγελίου παραθήσομαι. 9.122 Σαγήνη παρέβαλε τὴν ἑαυτοῦ βασιλείαν χαλασθεῖσιν ἐν τῷ κόσμῳ καὶ πάμπολλα ἐκ παντὸς πλήθους συναγαγούσῃ. 9.123 Ὅτε εἰς τὸν αἰγιαλόν, φησί, τὰ καλὰ ἐπιλέγεσθε, τὰ δὲ σαπρὰ ἔξω βάλλετε. 9.124 Αὐτός φησι· Πολλοὶ κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί, οὐ διὰ τὸν ἐκλεγόμενον ὀλίγοι, ἀλλὰ διὰ τὸ μὴ εὐρίσκεσθαι ἐκλεκτούς. 9.125 Ὡσπερ γὰρ ἐν τῇ ἄλῳνι πολλὰ συστρέφεται, ἐν δὲ τῇ ἀποθήκῃ ὀλίγα εἰσφέρεται, οὕτως ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ πολλοὶ συστρεφόμεθα, ἐν δὲ τῇ βασιλείᾳ ὀλίγοι εἰσαχθήσονται. 9.126 Τὸ γὰρ πλοῖον τῆς βασιλείας χωρεῖ καὶ ἐπιθύνει ἐπὶ βατῶν, καὶ οἱ βορεῖς οὐ παίζονται. 9.127 Οὔτε τὸ πλοῖον φθονεῖ, ἀλλὰ τὸ κοῦφον ἀποφέρεται. 9.128 Μηδεὶς οὖν κοῦφος, ἵνα μὴ ὡς ἄχυρα γένηται ἔξω διαχωριζόμενα. 9.129 Οὐδεὶς γὰρ λανθάνειν εὐρίσκεται. 9.130 Τὸ γὰρ πτύον ἐν τῇ χειρὶ, ὃν τοῦ τὴν ἄλῳνα καθαίροντος θεοῦ, τὸ ἔγκαρπον τοῖς ἐγκάρποις μίγνυται· τὸ ἄχυρον διαχωρίζεται τῇ τοῦ πνεύματος διακρίσει, καὶ πυρὶ, ὡς ἀκούεις, παραδίδεται. 9.131 Καὶ ἄλλως δὲ ἐμανθάνομεν ἀκριβὲς τῆς ἐρευνήσεως ἡμῶν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ. 9.132 Εἰσηλθε γὰρ ὁ βασιλεὺς, φησιν, ἰδεῖν τοὺς ἀνακειμένους καὶ εὔρε τὸν δοκοῦντα λανθάνειν. 9.133 Εἶπεν ὁ βασιλεὺς. 9.134 Ἔπαθεν, ὡς ἤκουσε· τὸ γὰρ αὐτῷ λεχθὲν σκυθρωπὸν. 9.135 Ὅκνῳ καὶ διὰ γλώττης φθέγγασθαι, καὶ διὰ τοῦτο λόγῳ οὐ καταπέμψω. 9.136 Οἱ γὰρ φιλομαθεῖς ἐπίστανται τὸν φοβερὸν λόγον τὸν πρὸς ἐκεῖνον καὶ τοὺς ὁμοιοτρόπους αὐτοῦ γεγενημένους. 9.137 Οὐ τὸ ἄριστον ἐλλείπει, ἀλλ' ὁ ἀνακείμενος ἀνάξιος ἦν τοῦ ἀρίστου. 9.138 Οὐχ ὁ βασιλεὺς φθονερός, ἀλλ' ὁ εἰσελθὼν οὐκ ἄξιον ἑαυτὸν παρεσκεύασεν, ἐπειδὴ πονηρὸς ὢν ἀνέκειτο. 9.139 Μηδεὶς οὖν αὐτὸ πάθει, μηδεὶς πονηρὸς, ἵνα μὴ φιμωθῆ. 9.140 Οὔτω φιμώσατε τὰς τῆς σαρκὸς ὀρέξεις οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν. 9.141 Τὰς γὰρ νεωτερικὰς ἐπιθυμίας φεύγειν ὁ Παῦλος βοᾷ. 10.142 Οὐκ ἐπόθουν οὕτω φθέγγασθαι, ἀλλ' ἠναγκάσθην οὕτως εἰπεῖν, ἵνα σὺ ἀκούσας τὸ σκυθρωπὸν φύγῃς τὸ δεινόν.

10.143 Καὶ πότε φεύγειν χρή; 10.144 Νῦν ἡμέρα σωτηρίας. 10.145 Ὅποιος θέλει εἶναι παρὰ Χριστῷ, οἶδας ὅτι ἔρχεται καιρὸς ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι. 10.146 Ἐρχεται νῦν ὅτε ἕκαστος κομίσεται τὰ διὰ τοῦ σώματος, πρὸς ἃ ἔπραξεν. 10.147 Ἐρχεται ἡμέρα ὅτε οὐδεὶς δύναται ἀναβαλέσθαι εἰς τὴν αὔριον. 10.148 Οὐ γὰρ ἔστιν ἐν τῷ θανάτῳ ὁ μνημονεύων σου καὶ ἐν τῷ ἄδῃ τίς ἐξομολογήσεται σοι; 10.149 Εἰ οὖν οὕτως ὁ ὄρος, ἀδελφοί, καὶ οὐ δυνάμεθα παρελθεῖν ἢ παρελθόντας λανθάνειν οὐκ ἔστι, προφθάσωμεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν ἐξομολογήσει. 10.150 Προφθάσωμεν, ἵνα μὴ προφθασθῶμεν. 10.151 Νικήσωμεν τὰ κακὰ ἐν τοῖς καλοῖς, ἵνα μὴ εὐρεθῶμεν ἐν τοῖς κακοῖς. 10.152 Καθαρίσωμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος, ἵνα καθαροὶ καθαρῶ φανέντες, καθαρὸν στέφανον κομισώμεθα διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν, δι' οὗ τῷ πατρὶ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν